

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

49

**НАУКОВО-
МЕТОДИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

Матеріали конференції
Забезпечення якості вищої освіти

ОДЕСА, 2018

Матеріали друкуються відповідно до рішення 49-ї науково-методичної конференції ОНАХТ «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 11–13 квітня 2018 року.

Склад редакції: Єгоров Б.В., д-р техн. наук, професор,
Трішин Ф.А., канд. техн. наук, доцент,
Мураховський В.Г., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Букарос А.Ю., канд. техн. наук, доцент,
Корнієнко Ю.К., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Кручек О.А., канд. техн. наук, доцент,
Агеєва І.М., канд. екон. наук, доцент,
Дишкантюк О.В., канд. техн. наук, доцент,
Жихарева Н.В., канд. техн. наук, доцент,
Котлик С.В., канд. техн. наук, доцент,
Купріна Н.М., канд. екон. наук, доцент,
Саркісян Г.О., канд. техн. наук, доцент,
Світий І.М., канд. техн. наук, доцент,
Соц С.М., канд. техн. наук, доцент,
Шарахматова Т.Є., канд. техн. наук, доцент,
Шпирко Т.В., канд. техн. наук, доцент,
Риженко Л.Д., методист

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1	3
Шляхи забезпечення якості вищої освіти. Науково-методичне забезпечення інноваційного розвитку освітнього процесу	
УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В ОНАХТ Ф.А. Трішин, В.Г. Мураховський	13
УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ПОЗИЦІЇ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ISO М.Р. Мардар, І.А. Устенко	15
ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ В УКРАЇНІ В.В. Немченко, Г.В. Немченко	18
ОСНОВНІ ПІДХОДИ МАЙБУТНІХ СТУДЕНТІВ ДО ВИБОРУ ЗВО І.М. Агєєва, І.І. Савенко, І.О. Седікова	21
ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРОГРАМИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ І.С. Калмикова, О.О. Меліх, Г.О. Саркісян	24
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІ ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ Л.М. Тележенко, О.В. Золовська, М.А. Кашканю	25
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІН БЛОКУ «СТРАТЕГІЯ» І.М. Агєєва, Ю.В. Дьяченко, Є.М. Коренман	27
НАУКОВА ЧАСТИНА У ДИПЛОМНИХ ПРОЕКТАХ БАКАЛАВРІВ Д.О. Жигунов, С.М. Соц, І.О. Кустов	28
ДОЦІЛЬНІСТЬ «КЕЙС-МЕТОДІВ» ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ПРОФЕСІЙНО КОМПЕТЕНТНИХ МОЛОДИХ ФАХІВЦІВ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ Г.І. Палвашова, Т.І. Нікітчина	29
МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН МІКРОБІОЛОГІЧНОГО БЛОКУ НА КАФЕДРІ БІОХІМІЇ, МІКРОБІОЛОГІЇ ТА ФІЗІОЛОГІЇ ХАРЧУВАННЯ А.В. Єгорова, Л.В. Труфкаті, О.О. Килименчук	31
ПРОМИСЛОВИЙ ТА НАУКОВИЙ ТУРИЗМ – НОВА ДИСЦИПЛІНА В ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ-ТУРИСТІВ Г.І. Палвашова	32
РОЛЬ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПРОФЕСІЙНОМУ СТАНОВЛЕННІ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІСТІВ В.А. Самофатова	35
ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ КОУЧИНГУ В ПІДГОТОВЦІ ІНЖЕНЕРНИХ КАДРІВ О.О. Коваленко, Д.І. Вєтров, К.Ю. Кормош	36
САМООЦІНКА В ПРОЦЕСІ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ Є.В. Іванов	38

ОСНОВНІ ПІДХОДИ МАЙБУТНІХ СТУДЕНТІВ ДО ВИБОРУ ЗВО

І.М. Агєєва, І.І. Савенко, І.О. Седікова

Освіта переживає, поряд з іншими формами соціальної дійсності, складні, неоднозначні часи. Суспільство в кризові періоди висуває більш високі вимоги до освіти, яка виконує його соціальне замовлення щодо підготовки фахівців, котрі мають глибокі й стійкі знання у своїй професійній сфері, вміють швидко навчатися та перенавчатися, готові до соціальних контактів. Першорядне завдання вищої школи – допомогти студентам оволодіти засобами мислення і діяльності. Від якості організації процесу навчання багато в чому залежить подальше комфортне перебування людини в майбутній професійній діяльності, її готовність вирішувати не рутинні, нестандартні проблеми у виробничих і комунікативних ситуаціях, а також її суб'єктне буття в процесі взаємодії з іншими людьми [1].

Ведення діяльності закладів вищої освіти (ЗВО) на ринку освітніх послуг в Україні здійснюється в умовах жорсткої конкуренції та залежності від державного регулювання (акредитація, ліцензування), що призводить до ризиків, пов'язаних зі зміною умов функціонування. Для статистики. На кінець 2000 р. система вищої освіти України включала 979 закладів усіх рівнів акредитації та форм власності. У тому числі, функціонувало 315 вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації, зокрема 223 державної та 92 інших форм власності. Серед них 101 університет, 55 академій та 157 інститутів, де навчається 1285 тис. студентів, що у розрахунку на 10 тис. населення України становить 285 студентів. У вищих навчальних закладах цієї групи здобували вищу професійну освіту 1142,4 тис. студентів віком 17–24 роки включно (89 % від загального числа студентів цієї групи закладів). Статус національного мали 37 університетів та академій. [2]. Кількість закладів вищої освіти I–IV рівнів акредитації в Україні на 2016-2017 н. р. становив 657 одиниць. За період 2015-2016 н. р. кількість ЗВО I–IV рівнів акредитації скоротилась на 0,03 % або на 2 одиниці. Слід зауважити, що у лютому 2017 року МОН анулювало ліцензії ЗВО на території окупованого Донбасу та в Криму [3]. Незважаючи на зменшення кількості ЗВО в Україні, порівняно з відповідними за кількістю населення європейськими країнами, їх значно більше. Аналіз даної ситуація дає можливість зробити припущення, про подальше скорочення кількості ЗВО у наступні роки.

Процес вибору професії, навчання у ЗВО став сьогодні для багатьох студентів прагматичним, цілеспрямованим і відповідним змінам, що відбуваються у суспільстві. Цінність освіти як самостійного соціального феномена, що має соціокультурну, особистісну і статусну привабливість, відступила на другий план. Статистика свідчить, що майбутні студенти віддають перевагу державним закладам (80 %), приватним – 15 %, комунальним – 5 %. Самими затребуваними є такі спеціальності як філологія, менеджмент, економіка та право, водночас за цими спеціальностями, спостерігався надлишок ви-

пускників і тому МОН України щорічно зменшує державне замовлення, водночас збільшилась подача заяв абітурієнтів на технічні спеціальності.

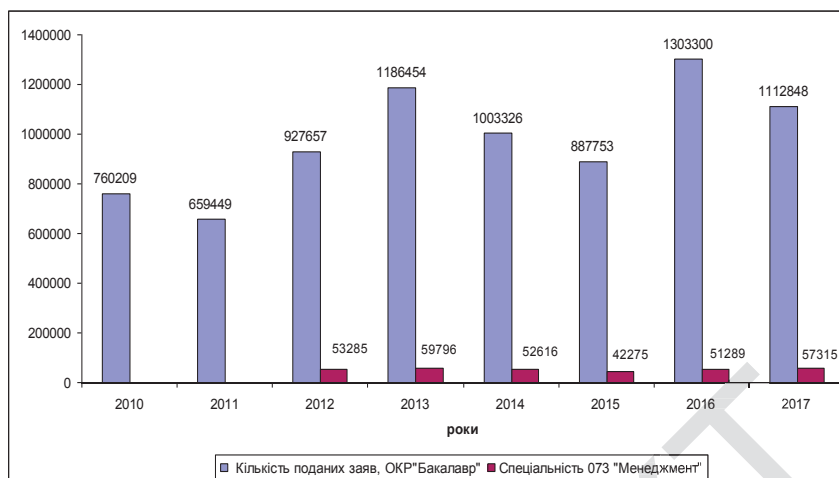

Рис. 1 Кількість поданих заяв на рівень «Бакалавр» на спеціальність «Менеджмент» у 2010-2017 рр.*

* розраховано авторами за даними інтернет-порталу : www.vstup.info

З появою «комерційного» набору до ЗВО до нього прийшли забезпечені студенти, які не звикли відмовляти собі ні в чому, впевнені у правильності свого професійного вибору (62–77 %), добре обізнані зі специфікою майбутньої професійної діяльності (самооцінка в середньому вище на 10 %, ніж у «бюджетників»). Ці студенти, які надихаються прикладом батьків-підприємців, без страху дивляться в майбутнє – воно має для них чітко промальовану професійну перспективу. Існують також якісні відмінності, зокрема, результати аналізу статистичних даних свідчать, що у «комерційних» студентів більш яскраво виражене прагнення до досягнення успіху у сфері бізнесу (9–18,5 %), у зв'язку з чим вони вище, ніж «бюджетні» студенти, оцінюють значущість доброї освіти, професійної підготовки (30,5–40 %), вільного володіння іноземними мовами (22–37 %), духовно і культурно багатого життя (36–44 %).

Виявилися відмінності в структурі мотивації отримання вищої освіти у порівнюваних груп студентів: «бюджетні» студенти, в цілому, висловили більш традиційні установки отримати диплом (4–14 %), здобути професію (56–62 %), вести наукові дослідження (5–15 %), пожити студентським життям (8–18 %), тоді як у «комерційних» студентів домінує прагнення досягти матеріального благополуччя (43–53 %), вільно оволодіти іноземними мовами (17–41 %), стати культурною людиною (33–39 %), отримати можливість навчання, роботи за кордоном (20–29 %), освоїти теорію і практику підприємництва (10–16 %), домогтися поваги в колі знайомих (10–13 %), продовжити сімейну традицію (6–9 %).

Контингент «комерційних» студентів у більшості своїй представлений випускниками середніх шкіл. Серед їхніх батьків значно більше підприємців, бізнесменів (14–16 %), працівників акціонерних товариств, спільних підприємств (11–17 %), вищих державних службовців. Саме для цієї соціальної гру-

пи є посиленою оплата вищої освіти. Добробут у цих сім'ях значно вище. Кожен сьомий «комерційний» студент має власний щомісячний заробіток, а кожен десятий – дохід від самостійного підприємництва [4]. За кількістю вузівських «відмінників» вони поступаються «бюджетним» студентам. Слід виділити дещо більше типів сучасних студентів, ніж простий поділ на «бюджетних» та «комерційних», причому ці типи зустрічаються і в тій, і в іншій з описаних груп.

Перший тип умовно можна назвати «підприємцем». Цей студент прагне досягти успіху у сфері бізнесу, отримує вищу освіту для того, щоб освоїти теорію і практику підприємництва, швидко просуватися по службі, займатися керівною, організаційною діяльністю, він упевнений у правильності вибору спеціальності, навчання – відповідно до своїх здібностей. Водночас, він більш критичний до свого навчального закладу, краще знає специфіку професії (можливості професійного зростання, розмір заробітної плати, умови праці, перспективи службової кар'єри), не побоюється безробіття, у нього більш розвинені (за самооцінкою) такі актуальні особистісні якості, як індивідуалізм, професіоналізм, підприємливість, самостійність, здатність змінювати погляди при зміні обставин, швидка адаптація в нових умовах.

Другий тип з тією ж часткою умовності називають «емігрант». Вищу освіту «емігранти» значною мірою одержують для того, щоб вільно оволодіти іноземними мовами, отримати можливість навчання, роботи за кордоном. Вони впевнені в правильності власного вибору спеціальності відповідно до своїх здібностей, а також у можливості ЗВО дати їм підготовку на необхідному рівні. У них добре розвинені (за самооцінкою) індивідуалізм, життєвий оптимізм; легко адаптуються в нових умовах.

Обом цим типам протистоїть «традиціоналіст». Він цінує хорошу освіту, професійну підготовку, отримує вищу освіту для того, щоб одержати диплом, вести наукові дослідження, менш критичний до ВНЗ, гірше знає реалії подальшої професійної діяльності, більше побоюється безробіття, у нього сильно розвинені професіоналізм і працездатність, менше – підприємливість, здатність ризикувати, змінювати погляди при зміні обставин, адаптуватися в нових умовах, життєвий оптимізм.

Список літератури:

1. Выготский Л. С. Собр. соч : в 6 т. – Т. 6. – М. : Педагогика, 1984. – 400 с.
2. Свіжевська С. А. Шлях акредитації в Україні: революція та еволюція. [Електронний ресурс]: Режим доступу – <http://www.nmu.org.ua.php>.
3. Кількість ВНЗ в Україні за роки незалежності скоротилась на третину. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unn.com.ua>.
4. Горлова Н. В. К вопросу об особенностях психологической готовности к профессиональной деятельности на начальном и завершающем этапах профессионального образования // Современные проблемы психологии развития и образования человека : сб. мат. / Под ред. В. Н. Скворцова. – СПб., 2010. – С. 85–91.